

Läkare mot kärnvapen

Læger mod

kernevåben

Informationsblad – Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK) – Danske læger mod kernevåben (DLMK)
Newsletter – The Swedish and Danish Sections of IPPNW,
International Physicians for the Prevention of Nuclear War

Nr 107 DECEMBER 2006

Dörren öppen för en ökad militarisering av rymden – *Läs om USA:s nya rymd-doktrin*

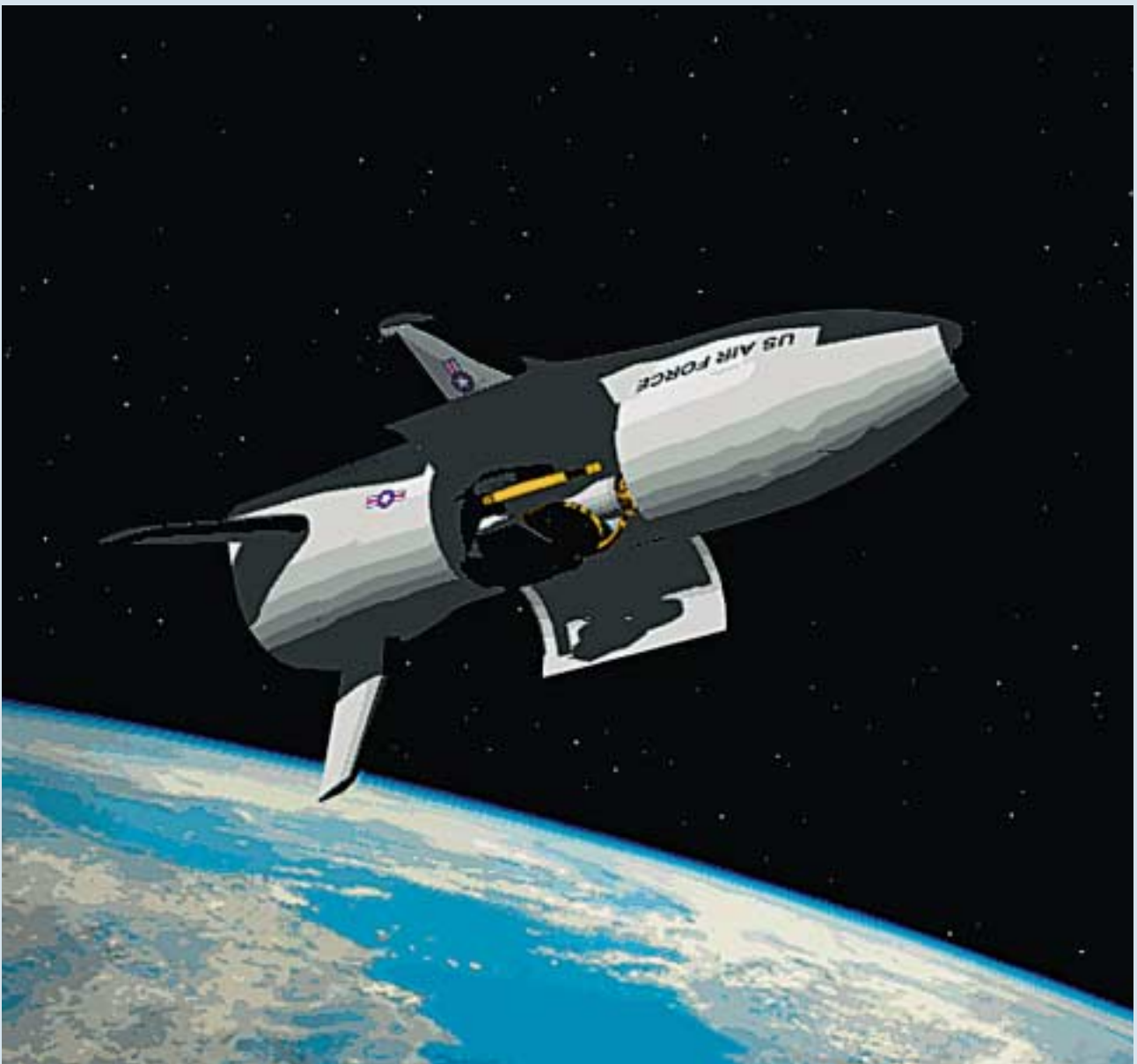

Illustration: US Department of Defense

Summary in English

Now it is up to Sweden! Claes Andreasson in an article on the US – Indian nuclear cooperation points out that Sweden is a member of the Nuclear Suppliers group and as such, Sweden has an obligation to protest against the treaty between USA and India, because the treaty is a threat to non-proliferation. Gunnar Westberg, in his comment on the article, reminds us that the treaty will increase India's potential nuclear capacity considerably and presents a list of what can be done.

Getting new members to IPPNW and SLMK is an important task. In the leading article, John Henriksson reports about the successful efforts of

Swedish SLMK-students to attract new members. In two other articles we can read about meetings where creative students, in addition to more traditional workshops, also use role games as a way of learning about power relations between nations.

The new US space policy opens the door to militarization of outer space. If nukes are deployed in space they will be used, sooner or later. This is a sinister statement, but Claes Andreasson in his article *The Pearl Harbor of Space*, shows that the risks are real and should be much more extensively discussed.

Faslane 365 means a year of protests against UK nuclear weapons. The

British government is about to take the formal decision necessary to start a programme for the renewal of the Trident nuclear submarines. There is an urgent need to get an open debate and therefore the protests by NGOs at the Faslane submarine base are very important. Read Anna-Linnéa Rundberg's article on the future of Trident.

Finally, do read Inge Axelsson's review of articles on nuclear weapons in international journals and papers. There is a report on The Big Trident Debate, and much more of great interest to all those who keep fighting against nukes.

ULF KÖNIG, JAN LARSSON

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartalstidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 5000 läkare, medicinstudenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden ("co-presidents").

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Skriv med **dubbelt radavstånd**, max fem A4-sidor. Bidragen tas dock helst emot via e-post, som bifogat Word-dokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allrahelst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på foton och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Skicka gärna med ett foto av författaren/författarna. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till postdistribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iaktas strikt**.

Från redaktörerna

Omslagsbilden visar ett militärt rymdflygplan och illustrerar den pågående militariseringen av rymden. Enligt Pentagon skulle ett rymdflygplan inte innebära ett brott mot fördraget om yttre rymden eftersom det inte skulle vara stationerat i rymden. Läs Claes Andreassons artikel om USA:s nya rymd-doktrin.

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
108	15/2 -07	mars
109	1/5 -07	juni
110	15/9 -07	oktober
111	1/12 -07	December

Svenska Läkare mot Kärnvapen

Informationsblad nr 107, december 2006
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 6 000 ex

Ansvarig utgivare:

Jan Larsson
Linnégatan 2 G
753 32 UPPSALA
Tel 018-14 62 12
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr:

Jan Larsson och
Ulf König

Tryckeri:

Perstorps Tryckeri AB
Perstorp

Grafisk red. & formgivn:

Gösta Mårtensson
Mossvägen 20
284 34 Perstorp
Tel: 0435-356 45
E-post: info@pptryck.se

Manusstopp för nästa nr (108): 15 februari, 2007

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3.

Tryckt på miljögodkänt papper.

**AKTUELLA
SLMK-ADRESSER M M**

SLMKs ordförande

Frida Sundberg
Norra Ågatan 5B
416 49 Göteborg
Tel 031-700 88 08
E-post:
frida.sundberg@slmk.org

Kanslichef

Klas Lundius
Håkantorpsmälla
284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Fax: 0435-353 27
Mobiltel: 070-520 83 58
E-post:
klas.lundius@slmk.org

Medlemsreg o bokföring

Margareta Gustafsson
Tel: 0435-351 58
Fax: 0435-353 27
E-post:
margareta.gustafsson@slmk.org

Kansli för

Stockholmsregionen

Annika Rådberg
Svenska Läkarförbundet
(Villagatan 5), Box 5610
114 86 Stockholm
Tel: 08-790 33 05
E-post: annika.radberg@slf.se

**Läkarfonden för
Förebyggande av
Kärnvapenkrig**

Postgiro: 90 10 90 – 1
Bankgiro: 901 – 0901

Medlemsavgift 2007:

290 kr resp 100 kr (stud),
sätts in på pg 90 10 90 – 1
eller bg 901 – 0901
Prenumeration på "Läkare
mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:

www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:

www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:

Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

**AKTUELLA
DLMK-ADRESSER:**

Se sid 18.

INNEHÅLL NR 107

Gör som studenterna, värva en ny medlem	4
Ledare	
Rymdens Pearl Harbor	5
Om USA:s nya rymd-doktrin	
USA:s kärnavtal med Indien	7
• Nu är det upp till Sverige	
• Stopp röt musen!	
• Svensk uranexport möjlig – men inte för kärnvapen	
MITTUPPSLAGET	
USA:s nya rymddoktrin öppnar dörren för en ökad militarisering av rymden	10
Nya initiativ krävs av EU i kärnvapenfrågan	12
Juristernas syn på Nato-debatten i Finland och Sverige	
Global Health Alert	12
Kärnvapen är skadligt för din hälsa	
Internationell kris i Vindeln	13
Finns det verkligen något som en svensk läkarstudent kan göra	13
Ännu ett halvsekel av galenskap?	14
Om framtiden för Trident, Storbritanniens ubåtsbaserade kärnvapen	
Internationell utblick	16
DLMK:s bestyrelse	18
SLMK:s styrelse 2007-2008	19
BAKSIDA	
SLMK-besök i Iran	20
BILAGA	
SLMKs verksamhetsberättelse 2005-2006	

Gör som studenterna, värva en ny medlem!

Mitt första minne av kärnvapen och storpolitik är inte en radioröst som rapporterar om kärnvapenattackerna mot Japan 1945. Jag har inte ens något minne av kalla kriget. Något jag dock minns var när Boris Jeltsin tog makten i Ryssland efter Michail Gorbatsjov. Det tyckte jag var jobbigt. Jag hade ju just lärt mig den gamles namn, det var sommaren innan jag började skolan.

För ett par veckor sedan, på väg hem från SLMK:s styrelsemöte i Karlstad, träffade jag en kompis. När vi var tio år var ett av våra stora nöjen tillsammans att tälta och ha heta politiska diskussioner. Nu är han engagerad i ett stort politiskt ungdomsförbund och snart yrkespolitiker. Jag berättar vad jag gjort under helgen och i vilken förening jag är aktiv, Svenska läkare mot kärnvapen. "Det låter... smalt", säger han. Det kan man kanske tycka svarar jag och berättar varför just läkare engagerar sig för en kärnvapenfri värld. Hur många tror du vi är, frågar jag. "Tja, 300 kanske". 3360 säger jag. "Oj, det var värst" säger han.

Beslutsfattare är en mycket viktig målgrupp för SLMK och IPPNW. Vi vill nå fram med vår kunskap om de medicinska konsekvenser användan-

det av kärnvapen har. Men unga politiker, blivande beslutsfattare, tror jag är några vi har missat att uppmärksamma. Vad skulle det ha betytt om Göran Persson blivit en aktiv kärnvapenmotståndare när han var tjugo? Skulle Sveriges politik ha varit annorlunda den senaste tio åren? Kanske. Det är svårt att lära gamla hundar sitta.

SLMK har en aktiv studentgrupp, nu större än på länge. Under hösten hölls ett studentmöte utanför Umeå, där man kom fram till ett antal mål, främst fokuserade på rekrytering. Till målen hör att gå ut till termin 1-3 på varje läkarprogram och informera om vad SLMK är, vad vi vill och vad man kan få tillfälle till i SLMK. För vi har unika möjligheter som studenter i SLMK. I vilket annat sammanhang skulle en obetydlig svensk medicinstudent få träffa en nordkoreansk dito för att prata i timmar? Uppvakta Irans ambassad? Resa till nästan alla kärnvapenstater för att diskutera med studenter och folk på gatan? Jag som aktiv student har utvecklats och lärt mig massor under de knappa två år som gått, sedan jag först hörde talas om föreningen.

För att återgå till början: varför är jag då aktiv för en kärnvapenfri värld,

när jag inte ens minns kalla kriget? Kärnvapen är fruktansvärda. Effekten om ett enda av dem används är mer än katastrofal – för många, många individer. Men för mig är de fruktansvärda även när de inte används. Kärnvapen tar upp oerhörda resurser. Ett aktuellt exempel är ersättningen av Storbritanniens gamla u-båtsbaserade kärnvapen med nya. Den uppgraderingen kostar kulor: 25 miljarder pund är en siffra som nämns. Vad skulle de resurserna kunna göra, om de exempelvis satsades på FN:s millenniemål? Sjukvård? Medicinsk forskning på icke kommersiellt intressanta områden?

För mig arbetar SLMK med samma grundläggande problem som många andra organisationer, som t ex Afrika-grupperna, Läkare utan gränser och Plan Sverige. Men vi gör det från ett annat håll. Vi försöker lösgöra resurser bundna i något destruktivt, nämligen kärnvapen, övertygade om att dessa resurser kan användas bättre.

Och du, gör som studenterna under nästa år. Värva en medlem!

*Johannes Norberg
Studentrepresentant, SLMK
johannes.norberg@gmail.com*

”Rymdens Pearl Harbor”

Om USA:s nya rymd-doktrin

– Innan George Bush lämnar Vita Huset får vi sannolikt se åtminstone en prototyp till ett attackvapen i rymden, säger USA:s förre biträdande försvarsminister Philip Coyle, sedan administrationen offentliggjort sin nationella rymdpolicy.

I ett försök att undvika publicitet tillkännagav Bushadministrationen sin nya nationella rymdpolicy bara timmarna före en långhelg i slutet av oktober: ”Under detta århundrade kommer de nationer som effektivt tar tillvara rymden möjligheter att få ökad välgång och säkerhet, och dessutom ett ansevärt övertag över dem som inte gör det.” Vita Huset slår också fast att för USA är det lika viktigt att ha handlingsfrihet i rymden som i luften och till sjöss.

Alla nationer har rätt att utforska och använda den yttre rymden för fredliga syften enligt den nya doktrinen, men ”förenligt med denna ’fredliga’ princip är att USA har rätt till försvar och underrättelseverksamhet för att uppnå sina nationella intressen”.

– Den stora skillnaden mot den policy som Clintonadministrationen lade fram 1996 ligger i retoriken. Den här administrationen talar om att dominera militärt i rymden. USA känner inget behov av att konsultera någon annan om hur rymden ska användas, säger förre biträdande försvarsministern Philip Coyle till Infobladet. Han hänvisar till hur den nya doktrinen slår fast att ”Förenade Staterna kommer att motsätta sig nya juridiska överenskommelser eller andra restriktioner som förbjuder eller begränsar USA:s tillgång till, eller utnyttjande av rymden”.

Och om nödvändigt ”förvägra våra motståndare sådan handlingsfrihet”.

– I grunden innehåller doktrinen inget nytt, säger Bruce Gagnon som sedan snart tjugofem år leder organisationen *Global Network Against Weapons and Nuclear Power in Space*. Han tillägger att Pentagon och militärindustrin i många år planerat för en militarisering av rymden.

– Som svar på en fråga från mig, fortsätter Bruce Gagnon, sa en högt uppsatt representant för försvarsdepartementet redan för tio år sedan att en militarisering inte är ett tekniskt, utan ett politiskt problem: ”Vi har ännu inte fått tillstånd att skicka upp våra vapen. Men förr eller senare kommer någon att attackera en av våra satelliter, och det kommer att ge oss det tillfälle vi har väntat på för att få placera ut våra vapen.” Det låter ungefär som 11 september, eller hur.

Rumsfeld och rymden

– I själva verket, säger Bruce Gagnon, är rymden redan nu militariserad. Under det inledande skedet av den amerikanska invasionen av Irak för drygt tre år sedan – *Shock and Awe* – användes rymdteknik till sjuttio procent för att styra vapnen mot sina mål.

– Efter Vietnamkriget blev det omöjligt för USA att sätta in stora marktrupper i en väpnad konflikt. Allmänheten ville inte se omfattande förluster i döda och skadade. Pentagon valde istället att visa sin makt från rymden, säger Karl Grossman, journalistprofessor på *State University of New York*, som skrivit flera böcker om militarise-

Philip Coyle tror att vi kommer att få se åtminstone en prototyp till attackvapen i rymden inom de kommande åren. Coyle var biträdande försvarsminister 1994-2001, och arbetar numera som rådgivare för *Center for Defense Information*.

Foto: Department of Defense

ringen av rymden, bland andra *Weapons in Space* (2000).

I januari 1991, just när den nu avgående försvarsministern skulle tillträda sin tjänst i Pentagon, presenterade den så kallade andra Rumsfeldkommissionen en rapport som varnade för att USA riskerade att utsättas för ett ”rymdens Pearl Harbor”. Kommissionen påpekade också att definitionen av fredligt användande av rymden borde tolkas som ”icke-aggressivt”, varför militära rutinuppdrag i yttre rymden till försvar av nationen måste tillåtas. ”USA bör också se över existerande avtal, mot bakgrund av det ökade behovet av ytterligare avskräckande kapacitet i rymden.”

Formuleringarna skiljer sig något, men tankarna återfinns i den nya rymddoktrinen.

Glänsande småsten

I början av 1980-talet förde några forskare på Lawrence Livermore-laboratoriet fram tanken att skicka upp tusentals raketdrivna kartescher¹ i rymden, där var och en skulle kunna frontalkrocka med en inkommande fientlig missil långt innan den nådde sitt mål.

När förre presidenten Ronald Reagan introducerade *Stjärnornas Krig* (SDI) 1988 fanns idén kvar under namnet *Brilliant Pebbles*. Utöver att kollidera med missiler skulle samtliga de fyra tusen satelliterna i systemet också skydda amerikanska rymdtillgångar, kunna attackera liknande sovjetiska satelliter och användas för spionuppdrag. Satelliterna skulle kontrolleras från jorden, men även kommunicera med varandra och enskilt kunna attackera ett mål.

Den dåvarande försvarsministern Richard Cheney kallade *Brilliant Pebbles* för Vita Husets *number one project*. Bara något år senare meddelade SDI-chefen George Monahan att systemet skulle bli det första som sjsattes inom det kommande missilförsvaret.

Men 1993 kom bakslaget då president Clinton systematiskt började skära i budgeten för de ”lysande stjärnorna” och teknologin lades på hyllan.

– Rymddelen av missilförsvaret, ofta kallat *Brilliant Pebbles*, kan nu bli det första vapensystem som administrationen skickar upp i rymden, säger förre biträdande försvarsministern Philip Coyle.

Bruce Gagnon tror att det finns stora förhoppningar om militära varianter på det nya rymdflygplan som på sikt ska ersätta rymdfärjorna:

– De skulle kunna använda rymden för att nå sitt mål mycket snabbt. Genomföra sin attack i en annan del av världen. Därefter via rymden återvända till USA, säger han.

Fördraget om yttre rymden

Enligt *Outer Space Treaty* från 1967 är det förbjudet att placera kärnvapen och andra massförstörelsevapen i en omloppsbana i yttre rymden. USA ger skrivningen en ganska vid tolkning.

– Ett rymdflygplan på väg att släppa bomber över Kina skulle inte bryta mot avtalet, säger Bruce Gagnon, eftersom det inte är stationerat i rymden, utan bara passerar genom den. På samma sätt anser sig USA kunna placera ut till exempel ett rymdbaserat laservapen, eftersom det inte är ett massförstörelsevapen utan enbart har selektiv verkan.

För att täppa till kryphålen i avtalet, försöker Kanada tillsammans med Kina och Ryssland att driva igenom att *alla* slags vapen skulle vara förbjudna i rymden.

– USA har aktivt blockerat alla ansträngningar att nå fram till nya avtal när det gäller rymden, säger Philip Coyle. Det förefaller onekligen också som om Bushadministrationen skulle vilja säga upp *Outer Space Treaty*.

– Ryssland, Kina och EU har insett vad Förenta Staterna håller på med, säger Bruce Gagnon. Ingen av dem vill att USA ska kontrollera och dominera rymden, varför de känner ett behov att börja utveckla sin egen rymdteknik för att konkurrera med USA. Jag tror därför att vi kommer att få uppleva en ny kapprustning. Vilket också är precis vad USA vill, eftersom det rättfärdigar att vi spenderar enorma summor på rymdvapen.

I 1996 års rymdpolicy slog Clintonadministrationen fast att kärnenergi skulle kunna krävas i samband med rymduppdrag. Den nya policyn uttrycker det istället: ”Där kärnenergi kan användas och avsevärt förbättra rymdexploatering eller operationell kapacitet, skall Förenta Staterna utveckla och använda sådana system.”

– Pentagon har redan sagt att

kärnenergi är nödvändig för att det ska vara möjligt att använda hög-effektiva laservapen i rymden, påpekar Bruce Gagnon. Sådana vapen behöver en stor mängd energi, och när de ska laddas upp igen finns enligt försvarsdepartementet inget alternativ till en kärnreaktor.

Mellanårsval

Bara några veckor efter publiceringen av rymdpolicyn, återtog det demokratiska partiet kontrollen över både representanthuset och senat.

– Jag ser inte att en demokratiskt dominerad kongress skulle lösa det här problemet, säger Karl Grossman. Demokraterna betraktas ofta som svaga när det gäller försvar och nationell säkerhet, och skär ogärna i försvarsanslagen. De är dessutom måna om de arbetstillfällen som försvarsindustrin erbjuder och förväntas därför inte göra någon radikal politisk kursändring.

– Bush hade bråttom att sjsätta det markbundna missilförsvaret. Han placerade ut missiler i Alaska och Kalifornien, påminner Bruce Gagnon. Demokraterna skulle ha skyndat litet långsammare, fortsatt att forska och utveckla dessa vapen, men så snart ett nytt vapenslag är färdigt att placeras ut, kommer de att göra det.

Det amerikanska försvarsdepartementet har avböjt att kommentera rymdpolicyn, men alla de som Infobladet talat med är överens om att den nya doktrinen öppnar dörren för en ökad militarisering av rymden, redan inom de kommande åren.

– Jag tror att det är oundvikligt att vi får uppleva en väpnad konflikt i rymden, avslutar Karl Grossman. Om vi ska lära av historien måste vi utgå från att om man placerar ut vapen i rymden, så kommer dessa en dag också att användas.

*Claes Andreasson
Los Angeles*

¹ Kartesch: eg. skrotfylld projektil för verkan mot levande mål på nära håll (NE)

USA:s kärnavtal med Indien

Nu är det upp till Sverige!

– Nu är det upp till Sverige och de andra länderna i *Nuclear Suppliers Group* (NSG) att stoppa USA:s kärnavtal med Indien, säger Daryl Kimball på *Arms Control Association*, en av de amerikanska organisationer som är kritiska till överenskommelsen. Länder som försvarar principen om ickespridning bör säga: vi har inget emot att Indien utökar sin civila kärnkraft, men det måste ske enligt de regler som vi förväntar oss av andra, ansvarsfulla nationer.

Avtalet om samarbete för civil kärnkraft mellan USA och Indien godkändes i början av december med överväldigande majoritet av den amerikanska kongressen. Beslutet kräver ett undantag i 1954 års *Atomic Energy Act*. Denna förbjuder handel med länder som inte skrivit under NPT, och som inte accepterar de säkerhetsregler som finns inskrivna i riktlinjerna för *Nuclear Suppliers Group*, en organisation som grundades 1975 och där bland andra Sverige är medlem.

– Av ekonomiska skäl förespråkar Storbritannien, Ryssland och Frankrike en uppgörelse, men många andra NSG-länder hyser farhågor för avtalet, säger Daryl Kimball. Det krävs ett enhälligt beslut för att ända gruppens riktlinjer. Visserligen är de frivilliga, varför USA skulle kunna

strunta i ett beslut som går dem emot. Så sent som förra året begick Ryssland ett flagrant brott genom att sälja ett stort parti uran till Indien.

– Trots det står mitt hopp till NSG, fortsätter han. Det är osannolikt att den amerikanska kongressen skulle förkasta Vita Husets förslag.

Kampanjbidrag

– USA:s nationella säkerhet och ekonomiska framtid skulle gynnas av ett starkt och bestående samarbete med Indien, påpekade senator Richard Lugar, för närvarande republikansk ordförande i senatens viktiga utrikesutskott. Han kallade planen för en ”hållbar stimulans för Indien att avstå från fortsatta provsprängningar”, och framhöll vikten av ”nära samverkan med Förenta Staterna för att stoppa ytterligare spridning av kärnvapen”.

I senaten röstade enbart tolv ledamöter mot avtalsförslaget. En av dem var den demokratiska senatören Barbara Boxer.

– Vi belönar en nation som vägrat skriva under Ickespridningsavtalet, och ger det resurser att producera ytterligare kärnvapen, sa hon under utskottsförhören i våras.

– Genom att göra ett undantag i våra exportregler försvagar vi permanent vår ickespridningspolicy, liksom vår trovärdighet i dessa frågor, påpekade senator Jeff Bingaman, som också röstade nej.

– Avtalet tillåter samarbete med Indiens civila kärnprogram och innebär ett slut på Indiens nukleära isolering men utan att allvarligt äventyra fyra årtiondens framsteg för ickespridning, sa senator Joe Biden, en av de demokrater som röstade för avtalet.

Att det politiska motståndet är så svagt har sin förklaring enligt Daryl Kimball:

– De kongressledamöter som har ambitioner att ställa upp i presidentvalet 2008, som senator Joe Biden och senator John Kerry, stödde aktivt avtalet, om än med vissa reservationer. Samtidigt har de fått kampanjbidrag från framstående indier i USA. Senator Hillary Rodham Clinton, som har goda meriter när det gäller ickespridning, har hållit sig ganska avvaktande. Men hon är å andra sidan ordförande i *Indiens Vänner* i senaten.

Flera amerikanska ledarsidor har ställt sig kritiska till avtalsförslaget. I våras skrev *Los Angeles Times*: ”Länder som Iran och Nordkorea kommer att dra den alldeles korrekta slutsatsen att Förenta Staterna enbart vill stoppa spridningen av kärnteknologi och utrustning till regimer de ogillar. Det underminerar USA:s moraliska ledarskap när det gäller detta det enskilt största hotet mot mänskligheten, spridningen av kärnvapen.”

Daryl Kimball,

Foto: Arms Control Association

Fler kärnvapen

Tack vare avtalet med USA skulle Indien kunna möta sitt ökade energibehov och en ytterligare satsning på kärnkraft.

– Genom att få köpa kärnbränsle från utlandet, kan Indien istället använda sina begränsade, inhemska tillgångar av uran till kärnvapenproduktion, säger Daryl Kimball.

Indien utvinner för närvarande omkring 300 ton uran per år, varav två tredjedelar i tungvattenreaktorer omvandlas till vapenplutonium, tillräckligt för tillverkning av mellan sex och tio atombomber per år. Kimball fortsätter:

– Genom avtalet skulle produktionen kunna fyrdubblas till åtminstone 25 nya kärnvapen årligen.

”Indien har begränsad tillgång till uran och behöver snabbt bygga upp en avskräckande kärnvapenarsenal. Därför skulle det vara till fördel för Indien att beteckna så många kärnreaktorer som möjligt som civila, så att de kan försörjas med importerat uran. Då skulle vi kunna utnyttja vårt inhemska uran för att göra vapenplutonium,” skrev K. Subrahmanyam, tidigare chef för *National Security Advisory* i *Times of India* för ett år sedan.

Utöver godkännandet i kongres-

sen, och ändrade riktlinjer i NSG, krävs för Indien också förhandling med det internationella atomenergiorganet IAEA om kontroll och översyn av det civila kärnkraftsprogrammet.

Indien måste lova att hålla isär sina civila och militära kärnprogram, och placera 14 av sina 22 reaktorer under IAEA:s fulla kontroll. Jämfört med redan fattade beslut innebär det en ökning med åtta nya reaktorer under IAEA:s kontroll. Men IAEA skulle inte få kontroll över det militära programmet, bl.a. den snabbreaktor som år 2010 väntas kunna producera upp till 130 kilo vapenplutonium årligen.

Avtalstexten föreskriver också att om Indien utför en provsprängning, kan USA avbryta samarbetet.

– Men kraven på Indien är ändå lågt satta, säger Daryl Kimball.

Trots att mycket återstår innan avtalet skulle kunna träda i kraft, har företrädare för ett tjugotal amerikanska företag, bland dem General Electric, Westinghouse och Bechtel, redan besökt Mumbai. Mycket står på spel nu när förbudet mot export av teknologi, utrustning och kärnbränsle kan hävas. Indien väntas satsa minst 700 miljarder kronor enbart på nya kärnkraftverk.

– Men det är militärindustrin som drar den verkliga vinstlotten, säger Daryl Kimball. Indien har ökat sin försvarsbudget, och vill gärna skaffa moderna, strategiska vapen till både flygvapen och flotta.

Långt från huvudfåran

En fråga som oroar flera kongressledamöter är risken för vidareexport till andra länder. Indien har till exempel sedan gammalt nära handelsförbindelser med Iran. I avvaktan på det nya avtalet med USA har Indien skärpt sina exportlagar så att de skulle förhindra utförsel ”om exportören känner till att materialet eller tjänsten är avsedd att användas

i ett program för massförstörelsevapen.” Enligt en rapport från den amerikanska kongressens *Congressional Research Service*, finns det allvarliga tvivel på att Indien skulle klara av att se till att lagen efterlevs.

För att försvåra vidareexport har amerikanska kongresspolitiker försökt göra tillägg till avtalet, vilka säger att president Bush ska avgöra om Indien ”till fullo och aktivt” hjälper USA att ”avråda och genom sanktioner hindra Iran från att fullfölja sitt kärnvapenprogram.” Vita Huset, liksom den indiska ambassaden i Washington, har dock tidigare påpekat att inga tillägg till avtalet kommer att accepteras.

– Det där är bara politiskt spel, säger Daryl Kimball. När allt kommer omkring, inser Indiens politiska ledare att även om de inte har fått allt de hoppats på, är ändå önskelistan till 99% tillgodosedd.

Det kompromissförslag som kongressens båda kamrar kom överens om i början av december talar nu istället om att presidenten ska *rapportera* om Indien samverkar för att förhindra Irans kärnvapenprogram, istället för att *kräva* sådant samarbete.

– Även om Indien inte hjälper till, kan den amerikanska exporten ändå ske, slår Daryl Kimball fast.

Enligt Vita Huset skulle avtalet knyta Indien närmare världssamfundet, och få med landet i ”ickespridningens huvudfåra.” Men det biter inte på Daryl Kimball:

– Indien har inte skrivit under provstoppsavtalet. Man har inte gått med på att stoppa produktionen av fissilt material till kärnvapen. Och man kommer att fortsätta att producera och placera ut kärnvapen. Detta är *inte* att vara i ickespridningens huvudfåra!

Claes Andreasson,
Los Angeles.

Stopp, röt musen!

Kommentar till Claes Andreassons artikel

Det är stora förväntningar man har på Sverige! Nå, vi är inte ensamma, och oväntade saker händer ibland, särskilt om man hjälps åt. Kanske så här:

1. Aktivera den svenska fredsrelsen.
2. Söka politiskt stöd i Sverige. Varken den föregående eller den nuvarande regeringen har tagit ställning. Frågan är inte partiskiljande.
3. Övertyga den svenska utrikesledningen. Utrikesminister Carl Bildt råkade i ett uttalande i början av oktober säga att avtalet mellan Indien och USA var bra, "Indien behöver kärnenergi". Carl Bildt var helt ny på jobbet, så han hade rimligtvis inte satt sig

in i frågan. I ett brev den 10 oktober bad jag honom göra just det, alltså läsa på, och jag förväntade mig att han då skulle inse att avtalet skulle öka atomkapprustningen i Syd-Asien.

4. Söka kontakt med fredsrelser i de länder som inte bestämt sig för att stödja avtalet. Österrike och Irland har tillsammans med Sverige tydligt talat emot avtalet i Nuclear Suppliers Group. De flesta länder har inte tagit ställning.
5. Samarbete med fredsrelsen i Indien, särskilt vår IPPNW-organisation där.
6. Ta reda på vilka möjligheter förhandlingarna i IAEA kan ge.

Målsättningen är i första hand att avtalet helt skall stoppas. I andra hand kan man kräva "Fiss-ban", ett bindande avtal, kontrollerat av IAEA, att Indien inte ökar produktionen av klyvbart material för vapenproduktion, samt skriver under CTBT, provstoppsavtalet.

Ett avtal som ger Indien möjlighet att tillverka 30 atomladdningar per år i stället för sex leder till att Pakistan söker hjälp hos Kina för att få samma möjligheter. Hur stor blir kostnaden? Hur många vaccindoser, hur många brunnar, hur många skolböcker... Hur många barn kommer att dö på grund av att man prioriterar atomvapen framför människors säkerhet?

Gunnar Westberg

Svensk uranexport möjlig - men inte för kärnvapen

Efterfrågan på uran ökar starkt i världen. Nya kärnkraftverk byggs och priserna på uran ökar dramatiskt. Priset för uranoxid har tredubblats på två år. Prisökningen gör att gruvbolag letar nya fyndigheter att säkra för framtida brytning.

Hur mycket uran som finns i Sverige är oklart. Enligt OECD utgör de kommersiellt brytvärda tillgångarna i Sverige mindre än 1% av jordens fysiska tillgångar. Andra, bland annat det kanadensiska gruvbolaget Mawson Resources, uppger att så mycket som 15% kan finnas i Sverige. Intresset för det svenska uranet är nyvaknat, men stort.

- 2005 var det första år då ett gruvbolag angav uran som förstahandsintresse vid en ansökan om undersökningstillstånd hos oss, säger Jan-Olof Hedström, bergmästare på Bergsstaten, till tidningen Ny Teknik.

Bergsstaten är den myndighet som ger tillstånd att undersöka fyndigheter. Under 2005 och fram till i november

2006 har 36 nya undersökningstillstånd givits som i första hand gäller prospektering av uran till ett tiotal bolag, de flesta med utländska ägare.

För att bryta uran krävs enligt miljöbalken tillstånd från regeringen. Den kommun där fyndigheten finns har också rätt till veto. Under de senaste trettio åren har regeringen nekat tillstånd för uranbrytning i Sverige, men tecken på en omprövning av den politiken finns. Ansvarig är näringsminister Maud Olofsson (c). Hon säger till Ny Teknik:

- Som minister har jag att behandla ärenden och se om det är förenligt med lagstiftningen att bryta uran. Vi har sagt att vi måste hålla oss till de tuffa kraven. På en fråga från Sveriges radio, sa Maud Olofsson:

- Centerpartiet tycker inte om att uran bryts i Sverige, men som näringsminister har jag ansvar för att följa de lagar och regler som riksdagen har satt upp.

Även de andra regeringspartierna är öppna för en prövning. I somras sa den dåvarande statsministerkandidaten

Fredrik Reinfelt (m) till Västerbottens-Kuriren:

- Skulle vi gå vidare med kärnkraften är uranbrytning absolut ingen otänkbar tanke.

Uran finns i Sverige både i urberg och alunskiffer, generellt i låga halter men också koncentrerat i lokala mineraliseringar i urberget. De kända fyndigheterna ligger i Norrlands inland, Örebro län och Västra Götalands län. Den kanske mest attraktiva fyndigheten finns i Dorotea kommun.

Om brytningstillstånd för uran skulle ges så är export av uran särskilt reglerad som en produkt med dubbla användningsområden, alltså användbar för både civila och militära ändamål. Det är SKI som avgör om export får ske. Enligt flera internationella avtal är det då upp till Sverige som exporterande land att se till att mottagaren av materialet bara använder det för fredliga ändamål och inte för utveckling eller framställning av kärnvapen.

*Johannes Norberg
johannes.norberg@gmail.com*

”Om vi skall lära av historien måste vi utgå från att om man placerar ut vapen i rymden, så kommer dessa en dag också att användas.”

USA:s nya rymddoktrin öppnar dörren för en ökad militarisering av rymden

Se Claes Andreassons artikel på sid 5

Karl Grossman är journalistprofessor på State University of New York, College at Old Westbury.

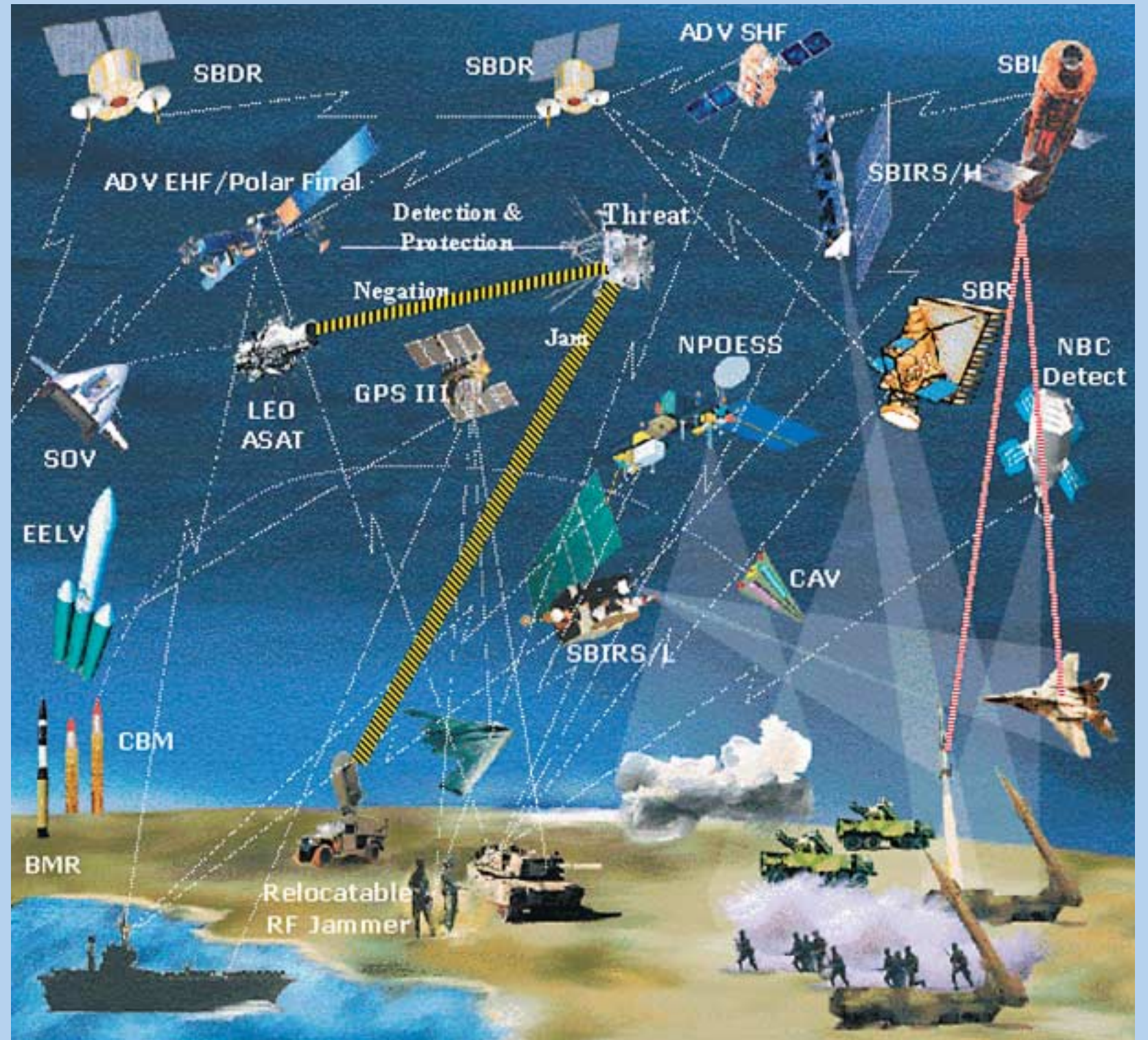

”Weapons in Space” är en av de böcker Karl Grossman skrivit om militariseringen av rymden.

”Pentagon kallar militariseringen av rymden det största industriella projektet i mänsklighetens historia,” säger Bruce Gagnon från Global Network Against Weapons and Nuclear Power in Space.

Foto: Global Network Against Weapons and Nuclear Power in Space.

”För Förenta Staterna är handlingsfrihet i rymden lika viktigt som i luften och till sjöss,” enligt den nya nationella rymdpolicyn. Illustrationen hämtad från den Andra Rumsfeldkommissionens rapport om rymdsäkerhet, 1991.

Nya initiativ krävs av EU i kärnvapenfrågan

Juristernas syn på Nato-debatten i Finland och Sverige

I Sverige och Finland har frågan om medlemskap i Nato under senhösten berörts i media i anslutning till Natos toppmöte i Riga. Ett typexempel på den slentrianmässiga argumenteringen för ett medlemskap ges i en artikel i Dagens Industri den 27 november 2006 "Nato förblir ett svenskt tabu".

I Finland har den finske försvarsministern i ett tal nyligen sagt att Finland bara har två alternativ: att höja försvarsanslagen eller att ansluta sig till Nato. I den debatt som följt på detta uttalande har kärnvapenfrågans betydelse inte berörts av förespråkarna för ett medlemskap, vare sig i Sverige eller i Finland. Om detta beror på att man blundar eller på okunskap är oklart.

I Sverige har vi i en artikel på *Läsarnas DN* den 8 juni med rubriken "Natos kärnvapen hinder för svenskt medlemskap" redovisat våra skäl mot

ett medlemskap i ett Nato som bygger sitt försvar på kärnvapen. Vi har också ansett det viktigt att försöka väcka frågan i Finland och fått in en artikel i Hufvudstadsbladet den 21 november med rubriken *Aktualisera en kärnvapenfri zon igen*. Artikelnen har gett positiva läsarreaktioner (24 november).

Våra argument är följande: Nato förbehåller sig rätten att använda kärnvapen utan att först ha angripits med sådana vapen. Detta gäller också mot länder som inte har kärnvapen. Bortsett från de faktiska riskerna med denna strategi anser vi att en sådan doktrin strider mot folkrätten såsom den uttolkats i ett rådgivande yttrande av den internationella domstolen i Haag den 8 juni 1996. Vi anser att de alliansfria länderna i Europa, Sverige, Finland, Irland och Österrike, bör avstå från medlemskap så länge Nato bygger sitt försvar på kärnvapen. Ett

medlemskap innebär ett medansvar för dessa kärnvapen.

Vi tar inte ställning till andra former av samarbete med Nato. Däremot är det angeläget att EU-länderna, alliansfria eller ej, tar nya initiativ i kärnvapenfrågan i linje med Europaparlamentets resolution om massförstörelsevapen från 2005 och Blix-kommissionens rapport. I linje härmed har denna höst lagts en motion i riksdagen om kärnvapenfri zon i Europa (2006/07:U 238, Susanne Eberstein och Eva Sonvidsson). Här kan också nämnas att de tyska och norska utrikesministrarna i en gemensam artikel i Frankfurter Rundschau uppmanat kärnvapenstaterna, särskilt Ryssland och USA, att börja förhandla om nedrustning av sina strategiska kärnvapen.

*Stig Gustafsson, ordf SJMK
Curt Riberdahl, vice ordf SJMK*

Global Health Alerts

I förra numret av informationsbladet fanns angivet bland IPPNW:s fem prioriterade arbetsområden *Global Health Alerts*, som ska bli ett utbildningsprogram för allmänhet och media på temat *Kärnvapen är skadligt för din hälsa*. Detta projekt presenterades under världskongressen i Helsingfors i september av dr Mary-Wynne Ashford från Kanada, som tidigare varit president i IPPNW. Hon har gett ut boken *Enough blood shed*. Målet är att skapa medvetenhet hos allmänheten om faran med kärnvapen och engagera yngre medlemmar av IPPNW i dessa kampanjer.

Man planerar att förse medicinstudenter och läkare med fakta- och undervisningsmaterial, tidningsartiklar, bilder, affischer och PowerPointpresentationer, allt sådant som behövs för informationsmöten av olika slag. Äldre läkare kan hjälpa till som men-

torer för medicinstudenter och yngre läkare. Tanken är att planera för tre framträdanden per år. Varje ämne ska presenteras samma dag jorden runt. Ett exempel man kunde sprida är den australiensiske kollegan Bill Williams "I Can Prevent Global Meltdown".

I kongressens uttalande *If you want peace, work for health* nämns särskilt Albert Schweitzers radiotal år 1957 som han kallade för sin *Declaration of Conscience*. Detta lade en medicinsk och moralisk grund för strävandena för att kärnvapen aldrig mer skulle användas och för avskaffandet av dem.

Den 23 april 2007 är det 50 årsdagen av denna *Declaration of Conscience*. Dr Lachlan Forrow i ledningen för *The Albert Schweitzer Fellowship* planerar ett evenemang som kallas *Reverence for Life / Music for Life*. Musikgrupper och orkestrar över hela världen ska inbjudas att delta

för att skapa en global våg av musik med start på Marshallöarna där provsprängningar gjordes 1950. Vågen kommer att börja den 22 april kl 16.00, fortsätta via Hiroshima och Nagasaki, vidare västerut med solen över Asien, Europa och Amerika för att kulminera i San Francisco där FN bildades.

Samtidigt uppmanar man oss att plantera solrosor som en symbol för våra ansträngningar att avskaffa kärnvapnen.

Albert Schweitzer gav konserter med orgelmusik av J.S.Bach i många länder. I Helsingborg har vi bett att vår framstående organist i Maria församling ska ge en konsert med Bachmusik.

Vi inbjuder alla att ta aktiv del i *Global Health Alerts* och i *Reverence for Life/Music for Life*.

Lars Dahlin

Internationell kris i Vindeln

En kulen helg i november samlades tolv läkarstudenter från hela Sverige i en stuga i det lilla samhället Vindeln utanför Umeå. Ett rollspel kring Irans kärnenergi-program och misstänkta kärnvapenplaner skulle äga rum.

Deltagarna var Kofi Annan och Mohamed El-Baradei från FN och IAEA, Vladimir Putin och Hu Jintao från Ryssland och Kina, George W Bush och Ehud Olmert från USA och Israel, EU-ländernas Tony Blair, Jacques Chirac och Angela Merkel samt Irans religiösa och politiska ledare Ayatollah Ali Khamenei och Mahmoud Ahmadinejad. Företrädare för olika NGOs och IPPNW var tyvärr tvungna att lämna återbud till helgen.

I inledningen utkom TT med meddelandet att Iran testskjutit en tom raket som landat i Röda Havet. Från Israels och USAs håll blev man myckert upprörda och krävde en omedelbar ursäkt för vad som uppfattades som en klar provokation. Irans ledare ställde sig dock oförstående, hävdande sin rätt att, i likhet med andra länder, provskjuta sina arsenaler. Olmert krävde säkerhetsgarantier för Israel, stödd av USA och EU-länderna, medan Ryssland och Kina försökte mäkla fred. FN och IAEA hade fullt upp att mildra alla upprörda känslor hos deltagarna.

Frågan togs upp i generalförsamlingen där debatten snart urartade. Iran reagerade starkt på att kallas för en onskans axelmakt och lämnade mötet i protest. För att återvända till mötet krävde man ett uttalande från alla länder utom USA och Israel om att Iran inte är en onskans axelmakt. Efter en del fundering gick alla länder med på detta, men där fick också USA och Israel nog och lämnade i sin tur mötet.

IAEA meddelar nu att man hittat spår av höganrikat uran i Iran. En förklaring krävs, men Iran hävdar att det är ett misstag. Dock har både USA och EU-ländernas underrättelsetjänster fått rapporter om underjordiska labb med höganrikat uran. Iran har dessutom vid ett tillfälle vägrat släppa in IAEAs inspektörer. Vid ett möte kommer FN och IAEA överens med Irans ledare om att IAEA i fortsättningen ska få inspektera helt utan restriktioner. Även de andra länderna är nöjda med detta tills vidare, och stabiliteten verkar bestå.

FN har hela tiden arbetat för att få Iran och USA att träffas enskilt. I början verkar detta näst intill omöjligt, men efter en del lobbying kommer ett möte till stånd. En viss upptining i relationerna går att se och Irans politiska ledare skakar till och med hand med USAs president även om dess religiösa ledare inte vill skaka hand med en kvinna. Man kommer fram till att Iran ska överlämna all anrikning av uran till Ryssland i utbyte mot att USA röstar för att en av säkerhetsrådets roterande medlemmar ska komma från ett muslimskt land.

Men just som förslaget ska röstras fram i säkerhetsrådet kommer TT med ett nytt meddelande: IAEA har fått rapporter om höganrikat uran från Iran i Ryssland. Det verkar som om Iran, Ryssland och Kina samarbetat med syfte att ge Ryssland och Kina olja från Iran mot att Iran ska få skydd under deras kärnvapentäcke. Världen är chockad och säkerhetsrådets möte upplöses. Nu är det gott nytt år och rollspelet avslutas.

Övningen gav upphov till en hel del funderingar. Det kunde vara svårt att argumentera för åsikter man inte stod för. Både George W Bush och Ehud Olmert tyckte att det var svårt att agera omedgörliga och kompromisslösa, även om de spelade sina roller med bravur. FN och IAEA arbetade hårt med diplomatin men upplevdes ändå som tandlösa och handlingsförlamade. Ryssland och Kina blev efter hand tvungna att inse att de inte var så "goda" som de tänkt sig från början och Iran råkade hela tiden ut för händelser på hemmaplan som de inte var medvetna om. Ett problem är naturligtvis att det redan är bestämt hur det ska gå – alltså var i detta rollspel Iran tillsammans med Kina och Ryssland "skurkländer".

Allt som allt var vi överens om att detta var ett mycket bra sätt att sätta sig in i en fråga, fundera över olika aktörers intressen och få en helhetsbild av en situation. Det var också väldigt roligt och skådespelartalangerna kom fram hos många! Alla var intresserade av att göra om övningen och förslag på nya ämnen var implementeringen av NPT och situationen med Nordkorea. Kanske något för en internationell konferens i framtiden!

Marit Hansson

Finns det verkligen något som en svensk läkarstudent kan göra?

Efter att ha försökt sätta sig in i hur kärnvapenproblematiken kan lösas på toppnivå genom rollspelet, var det dags att återvända till verkligheten. Det var dags att se på vad vi som studenter kan och vill göra. Det var då frågan dök upp om vad man som svensk läkarstudent egentligen kan göra. Svaret blev en blandning av konkreta och handfasta mål kryddade med långsiktiga visioner.

För att SLMK ska fortsätta att vara slagkraftigt är det viktigt att framtida läkare känner till och vill stödja SLMK. Därför ska det satsas på att sprida information om SLMK till läkarstudenter genom att:

- Gå ut och informera termin 1-3 på varje kårort.
- Skriva en artikel i den lokala medicintidningen som är riktad till studenter.

Intensiva diskussioner ledde fram till många olika idéer för hur man kan engagera sig. Planer för lokala aktiviteter är allt från att genomföra filmvisning till att kontakta sin "borgmästare" för att genomföra Mayors for Peace. På ett nationellt plan finns det tankar om att förbättra studenthemsidan, att ta fram T-shirts och planscher. Internationellt så finns det möjlighet att delta i studentmötet i Portugal. Som uppstickare kan nämnas en minibusresa till Faslane för att protestera mot Trident, även om detta än så länge bara är på planeringsstadiet.

För att ha ett fungerande engagemang är det viktigt att känna sig motiverad och inspirerad samt att man känner glädje inför det man gör. Det bestämdes därför att vi ska ha ett nytt studentmöte under våren. Detta är även ett perfekt tillfälle för nya medlemmar att få en övergripande blick på hur man kan engagera sig, samt lära sig mer om SLMK och kärnvapen.

Det är alltså lätt att konstatera att 2007 kommer att bli ett mycket intressant & spännande år!

Karin Svensson

Ännu ett halvsekel av galenskap?

Om framtiden för Trident, Storbritanniens ubåtsbaserade kärnvapen

Den fjärde december publicerade den brittiska regeringen en vitbok om framtiden för landets kärnvapensystem Trident. I detta dokument beskrivs alla alternativ som parlamentet har att beakta innan man bestämmer sig för hur landets massförstörelsekapacitet bäst skall kunna bibehållas. I dokumentet talas om en minskning av antalet stridsspetsar med 20 % och total nedrustning nämns inte ens som ett realistiskt alternativ.

En reduktion från 200 atombomber till 160 är verkligen inte imponerande, men är ändå tänkt att fungera som rökridå genom att man ger sken av ta sitt ansvar i enlighet med NPT och nedrustar en del av arsenalen. Vad den gemensamma säkerheten är i desperat behov av är dock inte en marginell reduktion av antalet stridsspetsar utan istället en radikalt förändrad säkerhetspolitik. En politik som vågar ta det första steget på en ny, otrampad stig. En stig utan kärnvapen, utan hot om massförstörelse. En stig där man genom att utgöra ett föredöme kanske skulle ha större framgångar i nedrustningssamtal med Iran och Nordkorea. Tänk vilken chans! Kom, så tar vi den!

Atombombsfabriken AWE Aldermaston

För fredsrörelsen kom regeringens ståndpunkt vad gäller Trident inte som någon överraskning. Redan 2002 fanns dokumentationen där: planer på nybyggen, bl.a. avancerade forskningslaboratorier, vid kärnvapenfabriken Atomic Weapons Establishment (AWE) Aldermaston, 80 km väster om London. Sedan dess har en envis kamp förts för att förhindra byggnadslov för en ny laserenhet, Orion, där man kommer att kunna simulera kärnvapenexplosioner i laboratoriemiljö. I maj 2005 kunde aktivister konstatera att arbetet redan hade inletts. Byggandet fortgår trots att parlamentet inte kommer att rösta om saken förrän tidigast i mars 2007.

Försvarsministeriet har konsekvent förnekat att denna storsatsning, med en budget på över fem miljarder pund hittills, skulle ha något som helst att göra med nya vapen. Att förneka att ett beslut om att ersätta Tridentsystemet redan tagits, nu när byggnadsprojektet

vid Aldermaston i omfattning kan jämföras med det pågående bygget av Heathrows femte terminal, detta är en utmanande skenhelighet. Enorma kontrakt har skrivits med privata företag under de senaste åren, och det är inte några korta kontrakt vi talar om. Nybyggena i Aldermaston kommer att pågå under 10-15 år; på listan finns förutom Orionlasern också ett hydrodynamiskt laboratorium och en av världens kraftigaste datorer. Att binda resurser av denna storlek till en atombombsfabrik gör man inte om man tänkt sig en framtid utan bomben, det är ett som är säkert.

Brittiska vapen?

Atom- och vapenindustrin är mäktig och arbetet för att säkra dess fortlevnad inleddes för flera år sedan. Att AWE Aldermaston till en tredjedel ägs av den amerikanska vapenjätten Lockheed Martin är ingen tillfällighet: de amerikanska kontakterna är många och viktiga. Konstruktionen av både stridsspetsar och ubåtar är från början amerikansk. Man hyr ca femtio missiler från USA och hela navigations- och styrsystemet för Trident kontrolleras från amerikanska baser och satelliter.

*Hälso- och sjukvårdsarbetare i Glasgow blockerar North Gate den 23 oktober under temat **Wards not wars!***

Det finns dessutom ett omfattande forskarutbyte mellan USA och Storbritannien: omkring 300 besök utbytes varje år mellan Aldermaston och Los Alamos och Sandia Laboratories i New Mexico samt Livermore i Kalifornien. Det verkar som om den brittiska skattebetalaren pröjsar för forskning och know-how som sedan används också vid amerikansk kärnvapenproduktion. Om NPT också gäller spridning av kunskap och ny forskning om kärnvapen så är dessa forskarbesök i sig själva ännu ett brott mot detta avtal. Det är i alla fall helt klart att Storbritanniens kärnvapenarsenal är allt annat än självständig. Och i och med detta blir det också mycket svårt, om inte omöjligt, att föra en självständig brittisk utrikespolitik Alltför mycket av den militära infrastrukturen är beroende av USA och maktavarna verkar inte intresserade av någon förändring. Det är där folk som du och jag kommer in i bilden.

Block the Builders!

Tidigt en höstmorgon medan cementbilarna köar för att komma igenom säkerhetskontrollen vid Aldermaston står en klunga människor med färgglada flaggor och fredsbanderoller vid portarna och sjunger för full hals. Innan poliserna vet ordet av har en hel hög mormödrar, pappor, studenter och en kvinna i rullstol satt sig tillrätta mitt på gatan, i vägen för de bilar som köar för att komma in till denna *Factory of Death*, som det står på en av banderollerna. Några av demonstranterna har kedjat fast sig i varandra, andra ligger tysta med slutna ögon. En fredlig aktionsgrupp med fokus på nybygget vid Aldermaston genomför sin månatliga blockad av basen. Flera personer grips och bärs bort under hejarop och applåder. Folk pratar och skrattar, men är också allvarliga medan planer och nya idéer för nästa månads blockad slipas mot taggtrådsstängslet.

Block the Builders bildades hösten 2004 och har tillsammans med *Womens Peace Campaign*, hållit koll på och protesterat mot de nya forskningslaboratorierna. Man har bland annat skickat in skrivelser mot byggnadslovsansökningar, gjort namninsamlingar, ifrågasatt basens planer på juridiska grunder samt ibland genom

fredliga aktioner hindrat trafiken från att komma in. Mycket av den informationen om Aldermaston som nu finns tillgänglig har tagits fram och sammanställts av *Aldermaston Women*, denna kvinnogrupp som en gång i månaden sedan 1985 har slagit läger intill taggtråden runt basen. Hade det inte varit för dessa frivilliga vapeninspektörer som outtröttligt letar upp och analyserar information om nya projekt, så hade vi inte varit där vi är idag vad gäller organiserat motstånd mot Trident och dess eventuella efterföljare.

Faslane och Coulport – en tung börda för Skottland

Tridentmissilerna finns idag ombord på fyra svarta, 150 meter långa ubåtar av Vanguardtyp. Varje ubåt, fullt bestyckad, har en förstörelsekapacitet motsvarande 350 Hiroshimabomber. Åtminstone en ubåt är ständigt ute på patrull någonstans i världen. Ubåtarnas hem-

debatten om nedrustning. Idag finns dessutom helt andra skyddsnet för dem som blir arbetslösa. För en summa någonstans mellan 25 och 76 miljarder pund, dessa svävande gissningar om hur mycket det skulle kosta att ersätta Trident, skulle man dessutom kunna skapa bra många fler jobb än Trident, till exempel inom områden som hälsovård eller förnybar energi. För att inte nämna hur värdefullt det skulle vara om man började upprätthålla internationell lagstiftning.

Kärnvapnen vid Faslane och Coulport betraktas av flertalet skottar som en nationell skam och något som inte hör hemma vare sig i Skottland eller i det 21:e århundradet. Även om det skotska parlamentet med nuvarande autonomi inte har någon makt över frågor som har med det försvaret att göra, finns det trots allt en växande opposition mot denna atomgalenskap som Skottland tvingas vara värd för.

personer i åldern 13 till 94 år blivit gripna för *breach of the peace* som brottet benämns i Skottland. Brottsrubriceringen blir i sammanhanget ack så ironisk, eftersom den används mot medborgare som försöker agera å den internationella lagens vägnar. Hittills har fyrtio olika grupper från när och fjärran rest till Faslane för att protestera mot de förberedelser för massmord som pågår här. I mitten av oktober höll en grupp finska och svenska aktivister fortet under nästan tre timmar, rekord hittills! För var dag som går ökar trycket på de skotska politikerna, och kostnaden för polisstyrkan blir alltmer kännbar, poliser som dessutom i mycket håller med demonstranterna.

Varje grupp organiserar sig själv, går igenom övningar i ickevåld och samarbete och kommer med sitt eget budskap om hur Trident underminerar just den gruppens arbete för en rättvisare och tryggare värld. Det må vara miljöförstöring, fattighedsfrågor, hälsovård eller rättvis handel. Gensvaret har varit otroligt positivt: lokala medier som aldrig förut rört vid kärnvapenfrågan intresserar sig plötsligt, lokala fredsgupper har vuxit och revitaliserats, och basen har blockerats effektivt. Faslane 365 ger en inriktning och en ram för olika gruppers självständiga aktioner, som blir slagkraftiga just för att de får en plats i en årslång kampanj.

Faslane 365 kommer att hålla på till den 30 september, om vi inte dessförinnan lyckas bli kvitt Trident, förstås. Den 25 och 26 januari 2007 blockeras Faslane av läkare, sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal. (För mer information: kontakta healthprofessionals@faslane365.org.)

Medan regeringens vitbok hävdar att omständigheterna i världen inte tillåter fullkomlig nedrustning av Trident, menar jag att vi möjliggör nedrustning genom att inleda en demontering av de brittiska kärnvapnen. Tänk vilken chans! Kom, så tar vi den!

Anna-Linnéa Rundberg
*ursprungligen från Åland,
bor och arbetar i Skottland som
tränare i ickevåld och direkt-aktioner.*

För mer information:
www.faslane365.org
www.tridentploughshares.org
www.blockthebuilders.org.uk
www.aldermaston.net
www.nukewatch.org.uk

HMS Vengeance kommer genom Rhu Spit in till Faslane den 6 november 2006.

mahamn är Faslanebasen, som ligger omkring 45 km nordväst om Glasgow. När stridsspetsarna inte är fastskruvade på missilerna förvaras de i den närbelägna Coulportbasen.

Basen, som också hyser andra militära fartyg, förser området med omkring 6000 arbetstillfällen, något som lokalt ofta används som ett argument mot nedrustning¹. I verkligheten är det bara 300 - 400 av dessa jobb som är direkt relaterade till Trident. Att påstå att arbetstillfällen förknippade med underhåll av atombomber är det viktiga, är inget hållbart argument i

En av de hetaste frågorna i det skotska valet i maj 2007 kommer säkerligen att vara Trident och dess framtid, något som kan komma att utlösa en konstitutionell kris om de gröna, det skotska nationalpartiet och vänstern tillsammans får majoritet. Det är vid portarna till Faslanebasen som kärnvapenmotståndet kan spela en avgörande roll för att göra det politiskt omöjligt och fysiskt besvärligt att ignorera denna bubblande vilja att en gång för alla nedrusta de brittiska massförstörelsevapnen. För gott.

Faslane 365 – en övning i medborgarmakt

Den första oktober drog en årslång, rullande blockad av Faslane igång. Under kampanjen *Faslane 365* har hittills 420

¹ När britterna för omkring 150 år sedan slutade hänga folk så måste ju en del bödlar ha blivit arbetslösa. Ändå valde man att ta bort dödsstraffet.

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson
Frösön (inge.axelsson@miun.se)

IPPNW: Nordkoreas kärnvapenprov

“The DPRK’s nuclear test must be seen as a wake-up call to the other nuclear weapon states, who must no longer avoid negotiating a Nuclear Weapons Convention to rid the world of these genocidal weapons. The International Court of Justice has unanimously declared that they have an obligation to do so under international law.”

*IPPNW Co-Presidents
Gunnar Westberg and Ime John
issued this statement
on behalf of the Board
of IPPNW on October 9, 2006,
www.ippnw.org*

Pakistan: Khan-ligan smugglade kärnvapen- teknologi

Abdul Qadeer Khan (71) är vetenskapsman, den pakistanska atombombens fader, nationalhjälte, ledare för smuggling av kärnvapenteknologi och prostatacancerpatient. Han lever nu i husarrest i sin villa utanför Islamabad, benådad av landets president. Khan är ansvarig för ”the single worst case of proliferation in the past 50 years”. Vill man anrika uran till atombomber behöver man framför allt massor av centrifuger. Khan har skaffat vitala delar till sådana centrifuger till sitt hemland Pakistan men också till Iran, Libyen och Nordkorea. Han kunde göra det tack vare sina kontakter med fysiker, ingenjörer, affärsmän och kriminella

i bl.a. Japan, Kina, Sydkorea och f.d. Sovjetunionen.

Bulletin of the Atomic Scientists
2006;62(6 Nov/Dec):25-41.

Storbritannien: Förnya eller skrota Trident?

När du läser detta så har kanske regeringen i London fattat beslutat att avsluta eller förnya det amerikansk-engelska systemet Trident som består av ubåtar bestyckade med kärnvapenbärande missiler. Jag skrev om det i förra numret av LMK. Så här skriver aktionen *The Big Trident Debate*:

“Trident is Britain’s nuclear weapons system. It was brought into service during the 1990s, and is expected to reach the end of its service life in the 2020s. A replacement for the system is likely to take around 14 years to develop, and the government has said that it will take a decision on this matter before the end of this year.

Last year, the government promised that there would be a full and open debate on the future of Britain’s nuclear weapons. Since then, there has been considerable demand from all points of view for a genuine public and parliamentary debate but the government has done nothing to ensure that this happens.”

Det är bara 763 personer som undertecknat manifestet (19/11). Om det inte är för sent, läs också du manifestet och skriv på om du håller med. Richard Horton, redak-

tör för *The Lancet* har gjort det (och jag också).

The Big Trident Debate
<http://www.bigtridentdebate.org.uk/>

USA: Var finns kärn- vapnen?

På 1960-talet hade USA kärnvapen i 17 länder. Den allmänna nedrustningen har medfört att kärnvapnen nu är baserade i 12 delstater i USA och i 6 europeiska länder: Belgien, Holland, Italien, Storbritannien, Turkiet och Tyskland. Armén och marinkåren har inte längre några kärnvapen; bara flygvapnet och flottan. Flottan har en bas för kärnvapenbestyckade ubåtar på ostkusten och en på västkusten. Inga ytfartyg är längre bestyckade med kärnvapen.

*Bulletin of the
Atomic Scientists*
2006;62(6 Nov/Dec):57-58.

Egna minnen: 1979-1980 var jag gästforskare vid University of Miami och bodde med fru och dotter vid Sunset Drive, Miami, Florida. När vi satt på balkongen på kvällarna och åt middag kunde vi se B-52:orna från det strategiska bombflyget gå in för landning på Homestead Air Force Base. B-52:orna var lätta att skilja från de civila planen på väg mot Miami Airport: B-52:orna hade speciella, gigantiska vingar som satt långt fram. Redan då klagades det över att bombplanen var så gamla: B-52 är en 1950-talsprodukt och piloterna var ofta yngre än planen de flög! Det känns märkligt att B-52 fortfarande är kärnan i atombombflyget, men det är förvisso bra att USA inte utvecklat några nya, stora bombplan.

Libanon: Klusterbomber

Efter Vietnam, Kosovo och Irak har södra Libanon blivit det senaste skräckexemplet på följderna av att det internationella samfundet inte

reagerar mot klusterbomber. Sedan vapenstillståndet i augusti har 3-4 människor per dag dödats av klusterbomber, en tredjedel av dem barn som plockat upp dessa ofta grällt färgade, ibland boll-lika objekt. Nästan hälften av klusterbomberna fungerar inte utan slår ned utan att explodera och fungerar sedan i praktiken som landminor. Klusterbomber måste förbjudas!

The Lancet
2006;368:1468
(3 November 2006)

Irak: 650 000 extra dödsfall enligt The Lancet

En överdödlighet på nästan 100 000 dödsfall rapporterades i Irak för perioden mars 2003 – september 2004. Denna uppgift har nu uppdaterats genom en nationell, randomiserad studie av 50 kluster om vardera 40 hushåll. Data från 47 kluster kunde användas och bestod av 1849 hushåll, 12801 individer, 1474 födselar och 629 dödsfall. Den årliga mortaliteten före och efter invasionen var 5,5 respektive 13,3 per 1000. Ökningen av dödsfall från invasionen och fram till juli 2006 beräknas till 654 965 (95 % konfidensintervall 392 979–942 636). Av de extra dödsfallen berodde 601 027 (426 369–793 663) på våld, oftast vapen.

The Lancet
2006;368: 1421-1428
(21 October)

Norge

”Krig er en epidemi som har herjet menneskeheten altfor lenge. Leger og andre må bruke sine kunnskaper til å bidra til en slutt på denne epidemien og til å befri verdens folk fra den stadig overhengende faren for at atomvåpen kan bli brukt.”

Tordis Sørensen Høifødt
och Bjørn Hilt rapporterar
från IPPNW:s kongress 2006 i
Tidsskr Nor Lægeforen
2006; 126: 2833

Norge: Kampanj för förbud mot kärnvapen

”I regi av Norske leger mot atomvåpen, Den norske Pugwash-komité og Nei til atomvåpen ble det 24. oktober lansert en kampanje for et forbud mot atomvåpen.

Norske leger deltar aktivt i kampen mot atomvåpen. Forebygging av misbruk av atomenergi er den beste måten å unngå katastrofer med atomvåpen.”

Torunn Janbu,
Tidsskr Nor Lægeforen
2006;126:2999

Nordkorea: Svensk teknik avslöjade kärnvapenprov

”Det svenska system som skickades till Sydkorea bekräftade att Nordkorea provsprängt en kärnladdning. Radioaktivt xenon hittades med hjälp av den svenska utrustningen. En av dem som utvecklade utrustningen var Tuula Larsson. Läs om utrustningen och Tuula Larsson i Ny Teknik: www.nyteknik.se/art/47842 respektive www.nyteknik.se/art/47843”

Pugwash
nyhetsbrev 10 november 2006

Sverige: TV-serien Planeten

TV-serien Planeten finns på Internet med många kommentarer: http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=55174&lid=puff_697832&lpos=lasmer Det handlar om hoten mot jorden, och hur vi kan arbeta för att skydda vår planet.

Sverige: Uttalande på Aniara-dagen den 12 oktober 2006

”Den 12 oktober är det 50 år sedan nobelpristagaren Harry Martinsons epokgörande diktverk Aniara publicerades. Då hade de första vätebomberna testats och kärnvapen-

kapprustningen var i full gång. Även i Sverige fanns de som hade planer på att förse landet med kärnvapen. Martinsons versepos om en resa från en katastrofdrabbad jord mot en ny katastrof i rymden var enligt honom själv en varning till mänskligheten. Han såg inte bara faran med atomvapnen utan också människans tendens att förstöra jorden på alla sätt. Miljöförstöringen upplevdes av den profetiske Martinson som ett reellt hot redan på 1950-talet.

I dag finns det all anledning att åter aktualisera Aniaras budskap. Allt fler ledande forskare sällar sig nu till varnarnas skara och talar om drastiska klimatförändringar som en följd av växthuseffekten. Vi måste vakna och inse att allt inte kan fortsätta som förut.

Trots att det kalla kriget är slut lever vi inte i en kärnvapenfri värld. Tvärtom håller flera länder på att förbereda en modernisering av sina kärnvapen och antalet kärnvapenstater har vuxit. Det internationella arbetet för provstopp, icke-spridning och nedrustning har stannat av trots att det just nu finns 27 000 kärnvapen i världen. Massförstörelsevapenkommissionen med Hans Blix som ordförande lade nyligen fram en rapport där man bl a konstaterade att vi måste arbeta för att både innehav och användning av kärnvapen förbjuds.

Harry Martinson-sällskapet vill på Aniara-dagen allvarligt uppmana världens politiker och makthavare att omedelbart börja arbeta för: **att avskaffa alla kärnvapen på jorden att hejda den accelererande miljöförstörelse som hotar vår gemensamma framtid.**

Till slut vill vi med Harry Martinsons ord fråga: Hur ska den tid se ut som förändrar oss själva sedan vi bortom all gräns förändrat världen?”

Harry Martinson-sällskapet
(<http://www.harrymartinson.org/>)

DLMK:s Bestyrelse

Formand:

Povl Revsbech
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Anton Aggernæs
Godthåbsvej 22, 4. tv
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:

Jacob Obbekjær
Lundedammen 42, 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:

Klaus Arnung
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:

Niels Dahm
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61
E-mail: dahm@avernak.dk

International councillor:

Cæcilie Bøck Buhmann
Refnæsgade 53, 3. tv
2200 København N
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail: cbuhmann2002@yahoo.com

International councillor:

Lars Folmer Hansen
Dalmosevej 23
2400 København NV
Tlf. 33 15 82 99
E-mail: folmer@dadlnet.dk

Povl Revsbech ved DLMK:s Landsmøde i augusti

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af års-
kontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer

DLMKs hjemmeside: **www.dlmk.dk**

SLMK:s STYRELSE

2007 – 2008

Ordförande: **Frida Sundberg**, Norra Ågatan 5B,
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Vice ordf: **Martin Tondel**, Lekparksvägen 2,
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,
e-post: martin.tondel@slmk.org

Leonore Wide, Ljuskärsvägen 35,
133 31 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,
e-post: leonore.wide@slmk.org

Sekreterare: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
fax 08-755 78 55,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Co-president IPPNW **Gunnar Westberg**, Solbänksgatan 9,
413 19 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),
mobiltel 0762-17 30 23
e-post: gunnar.westberg@slmk.org

Övriga

Ordinarie

Hans Levander, Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Monika Palmgren, Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel 08-578 354 28 (a), e-post: monika.palmgren@slmk.org

Sara Smedegård, Geijersgatan 20C, 652 18 Karlstad,
tel 054-10 12 02, mobiltel 0702-15 80 17
e-post: sara.smedegard@slmk.org

Martina Grosch, Erikstorpsgränd 6, 4 tr, 217 54 Malmö,
mobiltel 0739-08 85 29, e-post: martina.grosch@slmk.org

Camilla Mattsson, Flogstavägen 87 B,
752 72 Uppsala, tel 018-46 36 96
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

Vendela Englund-Burnett, Mimergatan 13,
654 60 Karlstad, tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Johannes Norberg, (Studentrepresentant)
Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå, tel 070-275 42 22,
e-post: johannes.norberg@gmail.com

Suppleanter

Gösta Alfvén, Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Mats Hogmark, Gruvvägen 33, 791 62 Falun,
tel 023-138 18, mobiltel 0709-515 272,
e-post: mats.hogmark@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova, Madlyckevägen 24,
542 32 Mariestad, tel 0501-474 62,
e-post: nelli@slmk.org

Anna Jones, Önsbacken 13, 791 94 Falun,
tel 023-180 90, e-post: anna.jones@slmk.org

Jan Larsson (Infobladsansvarig),
Linnégatan 2G, 753 32 Uppsala, tel 018-14 62 12,
e-post: jan.larsson@slmk.org

Bengt Lindell (IT/kommunikationsansv),
Bättre Tiders Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84, mobiltel 070-647 23 47
e-post: bengt.lindell@slmk.org

Anneli Schmauch, Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Annika Rydberg, Fredrikshögsgatan 1, 903 36 Umeå,
tel 090-77 64 99, e-post: annika.rydberg@slmk.org

Karin Stenstedt, Alviksvägen 17, 167 53 Bromma,
tel 08-25 56 38, e-post: karin.stenstedt@slmk.org

Christina Vigre Lundius, Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31, fax 0435-353 27,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

John Henriksson, Järnvägsgatan 17, 824 43 Hudiksvall,
tel 0650-311 95, mobiltel: 0733-42 31 10
e-post: john.henriksson@slmk.org

Revision

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg, tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant

Jonas Grahn, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm, tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor

Ylva Stjernholm-Vladed, Tomtebogatan 10, 2tr,
113 39 Stockholm, tel 08-31 63 81

Föreningsrevisor, suppleant

Kristina Olofsson, Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,
tel 0650-102 56, e-post: kristina.olofsson@slmk.org

Kassör och kanslichef:

Klas Lundius, Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, fax 0435-353 27, mobiltel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius@slmk.org

Valberedning:

Carin Odhner, (sammankallande)
Sturevägen 30, 182 74 Stocksund,
tel, 08-755 50 29, e-post: carin.odhner@sll.se

Thomas Silfverberg, Gustafsvägen 4, 169 58 Solna,
tel, 08-27 86 11, e-post: thomas.silfverberg@slmk.org

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

IPPNW på väg till Iran

SLMK:s ihärdighet har gett resultat

Gösta Arturson, professor emeritus och tidigare ordförande i SLMK, intervjuas i Uppsala av ett iranskt TV-team om sina erfarenheter av att vårda senapsgaskadade iranska soldater. Soldaterna vårdades 1984 på brännskadeavdelningarna vid UAS och KS. Foto: Hans Levander

Hösten 2006 gjordes ett försök att arrangera en resa till Teheran med en kvalificerad IPPNW-delegation på över tjugo läkare och studenter från Australien, Indien, Pakistan, Turkiet, Malaysia, USA, Sverige, Norge, Finland och Tyskland. Tyvärr fick resan ställas in. Sannolikt var beslutsfattare på högsta nivå i Iran inte övertygade om vårt syfte med besöket.

Nu görs en ny satsning med en delegation från enbart Sverige. Vi reser för att sondera förutsättningarna för att samarbeta med den medicinska organisationen *Society for Chemical Weapons Victims Support (SCWVS)*, som skapades 2002 för att stödja offren för senapsgasattackerna under kriget mellan Iran och Irak. SCWVS framhåller i sin program-

förklaring vikten av samarbete mot massförstörelsevapen.

Ihärdigheten från SLMK:s sida har till sist gett resultat och gruppen välkomnas nu till Iran. Man kommer vid besöket att studera de medicinska konsekvenserna av gasattackerna mot iranska soldater och civilbefolkning på 1980-talet. Vi kommer även att samtala kring frågan om affiliering av SCWVS till IPPNW. Ett önskemål är att en IPPNW-delegation ska kunna besöka Iran senare i vår.

SLMK:s roll som dörröppnare är viktig. Ekonomiskt stöd från Hiroshimauppropet 2006 är en förutsättning för projektet. Besöket kommer att ske i slutet av januari och rapport kommer i LMK.

*Hans Levander
Uppsala*